

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**FONAMENTS DEL TREBALL
SOCIAL**

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	FONAMENTS DEL TREBALL SOCIAL
Codi	101707
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Departament/s	Geografia i Sociologia
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Grau/Màster	Grau en Treball Social
Adreça electrònica professor/a (s/es)	mjrosell@geosoc.udl.cat

Ma. José Rosell

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Es capaç d'emmarcar el Treball Social com una disciplina i professió dins de les Ciències Socials i compren coneixements base sobre: la identitat professional, el context socio - històric que determinarà la seva actuació, els procediments i formes d'intervenció pròpies per al seu exercici professional.
- Coneix i compren la complexitat del camp social i disposa d'una base cognitiva sòlida, on anar incorporant nous conceptes i noves estratègies d'acció.
- Coneix i compren la significació actual del treball social, la seva naturalesa, els fonaments i les diferents formes d'acció social de forma transversal; així com les influències culturals, econòmiques, polítiques i religioses de cada una de les etapes històriques de la disciplina.
- Coneix i compren la relació existent entre el treball social i les Ciències Socials. Coneix la implicació de ambdues en la aproximació a la realitat social.
- Es capaç de definir, delimitar i seguir els conceptes i terminologia fonamental del treball social.
- Es capaç de delimitar el rol del treball social en cada una de les àrees i camps específics en els que es desenvolupa.
- Coneix i compren els conceptes ètics que té la professió i la seva deontologia.
- Escollir la tècnica més adequada depenen de la situació plantejada.
- Tenir una actitud d'empatia i de comprensió vers un mateix i els altres.
- Tenir una actitud crítica i analítica davant dels problemes socials i les respostes que es donen.
- Mostrar curiositat, adaptació i creativitat en la recerca de les solucions als problemes que es plantegen.

Competències

- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
- Aprenentatge autònom i adaptació a les noves situacions.
- Comunicació oral i escrita en la llengua materna.
- Conèixer la naturalesa, la història i els fonaments teòrics del treball social.
- Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten el treball social elements de comprensió de la realitat social.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc I: Evolució històrica del treball social

TEMA 1 Trajectòria històrica de l'acció social. Precedents del treball social

1.1 De l'ajuda mútua i la caritat a la Beneficència

1.2 Els reformadors socials:

- S. XVI: J.L. Vives, Miguel de Giginta i Cristóbal Pérez de Herrera
- S. XVII: San Vicente de Paúl
- S. XVIII-XIX: Thomas Chalmers, El sistema Elberfeld

1.3 Entre la filantropia i l'assistència social

TEMA 2 Orígens del treball social

2.1. Naixement i evolució de la revolució industrial

2.2 El naixement del Treball Social a Gran Bretanya

TEMA 3 Procés de professionalització i naixement de la disciplina

3.1 Desenvolupament del Treball social als Estats Units

3.2 La COS

3.3 Mary Richmond

3.4 Settlements Houses

3.5 Jane Addams

3.6 Escola de Chicago

3.7 El treball social a Europa

TEMA 4 Origen i evolució del treball social a Espanya

4.1 Breu referència a l'acció social a Espanya

4.2 Desenvolupament i etapes del Treball Social

Bloc II La identitat del treball social

TEMA 5 Conceptualització del treball social

5.1 Aproximació al concepte de treball social

5.2. Propostes teòriques

5.3 Definició del treball social

5.4 Objecte del treball social

5.5 L'objecte – subjecte en treball social

TEMA 6 Fonamentació axiològica del treball social

6.1 La filosofia i la ideologia en el treball social

6.2 Valors i principis del treball social

6.3 Actitud professional

TEMA 7 Acció del treballador social

7.1 Rol del treballador social: relació d'ajuda i control social

7.2 Objectius del treball social

7.2 Funcions i tasques assignades

7.3 Criteris d'actuació

7.4 Relació del treballador social amb les problemàtiques i els recursos socials

7.5 Sectors i àmbits d'actuació

TEMA 8 Relació del treball social amb altres ciències

8.1 Disciplines que configuren el treball social

8.2 La interdisciplinarietat

Bloc III Metodologia en treball social

TEMA 9 Mètode i tècniques instrumentals

9.1 Precisions metodològiques

9.2 Concepte de tècniques

9.3 Les tècniques més utilitzades en treball social

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia emprada serà diferent segons el punt del tema que caldrà aprofundir:

En el primer bloc, es combinarà les exposicions explicatives per part del professor/a amb lectura de textos, documents de lectura obligada. Es realitzaran activitats individuals sobre els textos llegits i discussions en grup, finalitzant treballs grupals on es relacionaran conceptes teòrics del bloc amb la pràctica.

En el segon bloc, es facilitarà a l'alumne els continguts per part del professor, visualització de vídeo i es vincularà la teoria amb la pràctica mitjançant d'un sociodrama, d'on l'alumne n'haurà de realitzar activitats individuals.

En l'últim punt, i després de l'exposició explicativa per part del professor/a de les diferents tècniques, l'alumne analitzarà situacions del treball social quotidianes per poder posar en pràctica els coneixements adquirits. En aquest bloc també es realitzaran activitats individuals i grupals.

Les exposicions explicatives i les diferents dinàmiques que es realitzin a l'aula s'aniran modificant per tal de captar l'atenció de l'alumne i per fomentar que aquest se senti particip del seu propi procés educatiu. Tot el material teòric que s'utilitzi per part del professor/a, així com altres documents es penjaran al Sakai, campus virtual de la UdL.

Per tal de realitzar un seguiment en cadascun de les activitats que es sol·liciten en cada bloc, l'alumne assistirà a tutories que seran de caire obligatori.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES
MÒDUL I 16 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació activitats alumnes, reforç de continguts.	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES
MÒDUL II 16 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació activitats alumnes, reforç de continguts.	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts
MÒDUL III 12 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació activitats alumnes, reforç de continguts.	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts
MÒDUL IV 20 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació activitats alumnes, reforç de continguts.	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts
26 hores grup petit	Presencial	Debat continguts de l'assignatura	Afavorir actitud reflexiva i crítica. Fomentar la participació	Preparar i dirigir les sessions Motivar els alumnes Fomentar la participació	Participar en els debats Reflexionar sobre els debats Utilitzar els conceptes i continguts teòrics

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació de l'assignatura serà el següent:

- Exàmens escrits: Realització de dues proves escrites i individuals, on s'avaluarà l'aprenentatge dels continguts. Cada una d'aquestes proves es puntuarà de 0 a 10 i per aprovar-les, caldrà obtenir-hi un mínim de 5 punts. Cada examen representarà un 25% del total de la nota.
- Treball individual: Realització d'un treball individual on s'abordarà els punts treballats en el segon bloc. Representarà un 15%.
- Activitats dels grups mitjans representarà un 25%.
- L'últim punt serà l'assistència, l'actitud i la participació en l'aula i en les activitats dels grups mitjans. Aquest ítem representarà el 10% del total de la qualificació final.

Tots els apartats són obligatoris per aprovar l'assignatura.

Els criteris que s'utilitzen per tal d'avaluar els continguts apresos ofereixen a l'alumne la possibilitat de demostrar tant les habilitats escrites, com les orals o la capacitat de treball en grup.

Bibliografia i recursos d'informació

- ANDER-EGG, E. (1994), *Historia del Trabajo Social*. Buenos Aires, Lumen.
- BALLESTER BRAGE, L. (1999), *Las necesidades sociales. Teorías y conceptos básicos*. Madrid, Síntesis.
- BANKS, S. (1997), *Ética y valores del Trabajo Social*. Barcelona, Paidós
- BAUDRILLARD, J. (1976), *La génesis ideológica de las necesidades*. Barcelona, Anagrama.
- CAMPOS ANTOÑANZAS, MA. (1978), *Introducción al Trabajo Social*. Vitoria, Caja de Ahorros Municipal de Vitoria.
- DE LA RED, N. (1993), *Aproximaciones al Trabajo Social*. Madrid, Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales, Siglo XXI.
- DE PAULA FALEIROS, V. (1983), *Metodología e ideología del Trabajo Social*. Buenos Aires, Humanitas.
- DE ROBERTIS, C. (1988), *Metodología de la intervención en el Trabajo Social*. Buenos Aires, El Ateneo.
- DE ROBERTIS, C. (2003), *Fundamentos del trabajo social. Ética y metodología*. Valencia, Nou Llibres.
- ESCARTÍN CAPARRÓS, MJ. (1998), *Manual de Trabajo Social. Modelos de práctica profesional*. Alicante, Aguaclara.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, T. coord. (2009), *Fundamentos del Trabajo Social*. Madrid, Alianza Editorial.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, T. y ALEMÁN BRANCHO, C. (2003), *Introducción al Trabajo Social*. Madrid, Alianza Editorial.
- GARCÍA ALBA, J. y MEILÁN, J.R. (1993), *Hacia un nuevo enfoque del Trabajo Social*. Madrid, Narcea.
- KARSZ, S. (2007), *Problematizar el Trabajo Social. Definición, figuras, clínica*. Barcelona, Gedisa
- LÁZARO, S.; RUBIO, E.; JUÁREZ, A.; MARTÍN, J. y PANIAGUA, R. (2007), *Aprendiendo la práctica del Trabajo Social*. Madrid, Comillas.
- LLOVET, J. J. y USIETO, R. (1990), *Los trabajadores sociales. De la crisis de identidad a la profesionalización*. Madrid, Popular.
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, MJ. (2005), *Modelos teóricos del Trabajo Social*. Murcia, Librero-Editor.
- MIRANDA ARANDA, M. (2004), *De la caridad a la ciencia. Pragmatismo, Interaccionismo simbólico y Trabajo Social*. Zaragoza, Mira Editores.
- MOIX MARTÍNEZ, M. (1991), *Introducción al Trabajo Social*. Madrid, Trivium.
- OJINAGA BADÍA, S. Et al (1990), *Cuestiones en torno al trabajo social*. Madrid, Editorial Popular.
- PARDINAS, F. (1993), *Metodología y técnicas de investigación en las ciencias sociales*. Madrid, Siglo XXI.
- PAYNE, M. (2002), *Teorías contemporáneas del trabajo social: una introducción crítica*. Barcelona, Paidós.
- RICHMOND, M.E. (1982), *Caso social individual*. Buenos Aires, Humanitas.
- ROSELL, T. (1989), *La entrevista en Trabajo Social*. Barcelona, Euge.
- RUBÍ, C. (1991), *Introducción al trabajo social*. Barcelona, Escuela universitaria de treball social.
- SALCEDO MEGALES, D. (1999), *Los valores en la práctica del Trabajo Social*. Madrid, Narcea.
- VÉLEZ RESTREPO, O.L. (2003), *Reconfigurando el Trabajo Social. Perspectivas y tendencias contemporáneas*. Argentina, Espacio Editorial.
- VV.AA. (1994), *Cuatro siglos de Acción Social: De la beneficencia al Bienestar Social*. Madrid, Siglo XXI.
- ZAMANILLO, T. y GAITÁN, L. (1991), *Para comprender el Trabajo Social*. Pamplona, Verbo divina